

Ministeri Tapani Tölli vaatii enemmän tukea opettajille

Kuntapäättäjien vierailtava kouluissa

Maja-Leena Niemi,
Kari Kuussaari, KUVA7

Kuntaministeri Tapani Tölli haluaa vahvistaa opettajien arvovaltaa. Työrauha takaa turvallisuuden ja mahdollistaa oppimisen.

■ Opettaja syyllistetään liikaa. Hallinto- ja kuntaministeri Tapani Tölliin mielestä syyllistämisen sijaan opettajat tarvitsevat tukea ja rohkotusta. Vaikka Tölli painottaa kaikkien opettajien työn tärkeyttä, hän erityisen arvokasta hänestä on peruskoulun opettajien työ.

–Toimiva koulujärjestelmä on yksi yhteiskunnan tukipilareista. Säästöjä pohdittaessa pitää muistaa, että perusopetuksen laatu ja toimivuus ovat hyvin merkittäviä, niitä ei voi ajaa alas. Kustannuksia aiheutuu pahoinvoinnista ja erityisruuen, kuten henkilökohtaisen avustajan tarpeesta. Orosot on hoidettava, mutta oltava päästävä näiden syntyyn, jotta tilannetta voitaisiin parantaa. Tölli haluaa vahvistaa ja tukea opettajien arvovaltaa, koska yhteiskunnassa tarvitaan sopivaa auktoriteettia.

–Opettajien auktoriteettiä ei suljetaan tärkeitä kysymyksiä tai syyttämistä vaan lyse on muun muassa turvallisuudesta. Työrauhaa tarvitaan oppimisen mahdollistamiseksi.

Opettaja kasvattaa lapsia elämää varten. Jokaiseen opettajaseeni sisältyy muutakin kuin aineen opetusta, mikä Tölliin mielestä saa opetuksessa näkyä. ▶

Kuntien täytyy taloudellisesti tiukkoinkin aikoina huolehtia siitä, ettei opetusjärjestelmää vaaranneta.

Yhteiskunnan, kuntapäätäjien ja vanhempien tuki opettajan jaksamiselle on välttämätön, sillä opettajan onnistuminen työssään vaikuttaa koko yhteiskuntaan.

Vanhemmille tukea

Opettajien arvovallan ohella Tölli haluaa kasvattaa vanhempien vastuuta omista lapsistaan.

–On paljon lapsia, joista voi nähdä, ettei ole monta aikuista, jotka lapsesta välittävät. Miten tämä on mahdollista? Luulisi, että ikäluokkien pienenemisen jälkeen tilanne olisi päinvastainen.

Perustellut, strategiset kuntaliitokset ovat hyvin suotavia, mutta eivät liitokset ole mekaaninen toimenpide, joka välttämättä vie parempaan.

Yhteiskunnassa pitäisi Töllin mielestä pöytä enemmän sitä, miten pystytään tukemaan vanhempien mahdollisuutta ottaa vastuuta sekä toisaalta parantaa lasten omaa selviytymiskykyä. Kuntien täytyy taloudellisesti tiukkoinkin aikoina huolehtia siitä, ettei opetusjärjestelmää vaaranneta.

– Ongelmista on puhuttava avoimesti yhdessä. Kuntapäätäjien on vierailtava kouluissa ja oppilaitoksissa, jotta kunnissa tiedetään, mitä koulussa tapahtuu.

Kuntalaki uudistuu

Keskustalalaisesta Tapani Töllistä tuli hallinto- ja kuntaministeri kesäkuussa, kun edellisen kuntaministeri Marj Kiviniemi vaihtoi pääministeriksi. Seuraavat eduskunta-

vaalit ovat huhtikuussa, joten Töllin ministerpesti on tällä erää kymmenen kuukauden mittainen.

Ministeriksi valintaansa asti hallintovalokunnan puheenjohtajana toiminut Tölli asetti syyskuussa työryhmän kartottamaan kuntalain kokonaisuudistusta. Tammikuun loppuun mennessä valmistuva selvitys uudistustarpeista on pohjana myöhemmin asetettavan parlamentaarisen komitean työlle.

Tölli pitää keskeisenä tehtävänä viedä kuntakentän muutosta eteenpäin.

koulunsa päättäneet ovat aloittaneet opiskelun jossakin.

Kansalaisillakin vastuuta

Iso asia on myös kritiikuntamenettelyin vakiinnuttaminen. Tölli on tyytyväinen toimintaan, sillä suuressa osassa kritiikuntia on saatu käänne parempaan. Avainasemassa ovat jälleen paikalliset päättäjät. Heiltä Tölli on tavannut sekä hallintovalokunnan puheenjohtajana että ministerinä kritiikuntissa vieraillessaan.

Kuntatalouden kiristytyksen ehkäisemiseksi tarvitaan Töllin mukaan useita toimenpiteitä. Valtion huurtaminen apuun ei auta, sillä valtiolla ei ole sellaista pottia, josta rahaa riittäisi.

–Menokehitys kunnissa on pystyttävä taittamaan, erityisesti tämä koskee sosiaali- ja terveystointia. Menojen kasvun taittaminen on kynnyskysymys.

Tölli painottaa myös kansalaisten omaa vastuuta. Hän haluaa vahvistaa ja tukea yksittäisten ihmisten selviytymiskykyä.

–Jos kasvamme siihen, että systeemi hoitaa kaiken, järjestelmä alkaa yskä. On vahvistettava ihmisen omaa vastuuta elämästään, elämäntavoistaan ja lähimmäistään. Kyse on asennotumuksesta ja välttämättä, ei haittailejista.

Tölli muistuttaa, että kaikkea ei voi odottaa valmiina – lapsikaan.

–Välillä tuntuu olevan ajatus, että lapsilla ei saisi teettää mitään. Niinpä opettajat näkevät koululaista, jotka eivät osaa peruuttaa kuorta. Kotona voi kasvattaa vastuuseen pikkusikäikäisiä. Vastuuntuntoon kasvaminen ei edellytä isoja asioita, se on enemmänkin asennotumuskysymys. Siihen liittyy myös toistaisa huolehtiminen.

Palvelujen toimittava

Kuntien määrää olennaisempi kysymys on Töllin mukaan palveluiden toimivuus. Twaamisenkaan jälkeen ministeri ei suostu esittämään mielestään sopivaa kuntamäärää. Hän kuitenkin myöntää, että kuntien määrä tulee vähenemään.

–Lukumäärästä puhuminen on hirveän helppoa. Kuntakoosta ja -määrästä puhuttaessa on kuitenkin menty hakoteille, sillä varsinainen ydin eli palvelut unohtuvat. Perustellut, strategiset liitokset ovat hyvin suotavia, mutta eivät liitokset ole mekaaninen toimenpide, joka välttämättä vie parempaan.

Sosiaal- ja terveydenhuollon palveluita varten tarvitaan vähintään 20000 asuka- ja järjestämispohja – elleivät etätyöt

Kunnanjohtaja kohtasi oppilaat

■ Vanhan hyvän ajan opettaja. Näin luonnehti hallinto- ja kuntaministeri Tapani Tölli ensimmäistä opettajaansa, joka oli syntynyt 1900-luvun alussa ja käynyt seminaarin 1920-luvulla. Tölli arvosti opettajan laaja-alaisuutta terveydenhuollon osaamisesta aktiivisen elämäntavan pyrittämiseen.

Kaksiopettajaisella kansakoululla oppilaat oppivat omatoimisuutta. Myöskin ja tapahtumavälillä kerättiin rahaa retkiä varten. Oppilaat myös poimivat koululle puokkaita.

–Olen kiitollinen niistä eväistä, jotka pieneltä kylältä sain. Silloinen yhteisöllisyys olisi hyvää nykyaikainakin. Ei entinen kuitenkaan pelkkää idylliä ollut. Opetukseen on tullut paljon uutta, ja erilaisin oppijoin osataan kiinnittää huomiota niin, ettei esimerkiksi vasenkätistä enää pakoteta kirjoittamaan oikealla kädellä.

Tölli kävi kansakoulua Sievin jokikylässä kuusi vuotta, jatkol- lisen Sievin kunnalliseen keskikouluun ja sen jälkeen Nivalaan lukioon. Ministeri sanoo, että varhainen mielenmaisema kulkee mukana läpi elämän.

–Juuret eivät ole vähäinen asia. Myös suurissa kasvukeskuksissa ja kouluissa on tärkeää tuntea kotipaikka omakseen.

Ylöpilaksi Tölli kirjoitti 1971, sen jälkeen hän kävi armeijan ja lähti Helsingin yliopistoon lukemaan valtiotieteitä.

–Yhteiskunnalliset asiat kiinnostivat jo kansakoulussa, niin myös

historia. Valitsin kansantalkusteoksen ja hallinto-opin optsekon. Jo opinnot sisälukevat nykyisiä tehtäviäni.

Koulusta elämään

Tölli on toiminut keskustan kansanedustajana vuodesta 2003. Hän on siveltämättään Tämävän kunnanjohtaja. Tölliille tärkeitä arvoja ovat muun muassa työllisyys ja koulutus. Kunnanjohtajana hän halusi olla mahdollisuuksien mukaan mukana uusien opettajien rekrytoimisessa.

Tölli kävi kunnanjohtajavuosinaan Tämävän yläasteella lukukauden alussa yhdessä sivistystoimenjohtajan kanssa kartomassa oppilaille, mitä kunta odottaa heiltä ja koululta.

–Koulussa oleva järjestys opettaa elämään järjestäytyneessä yhteiskunnassa, jossa on peltsäännöt.

Jos Tölli jää vapaa-aikaa, hän rentoutuu puuhommien ja historiallisten kirjojen parissa. Puusepän ja kirvesmiehen polka luonnehti polttopuden tekemistä mökkirakennassa Kannonkosken Kivijärvellä yhdeksi terapeuttisimmista hommista.

Kirjailijoista mielestä ovat esimerkiksi Velikko Huovinen, Antti Hyry ja Vaino Linna. Mika Waltarissa ihastuttaa syvä historian tuntemus, Juhani Ahossa taas yhä nykyaikainen kieli.

–Ei haittaisi, että nykyaikainkin välillä luettaisiin uudesta vanhoja klassikoita.

muodostu liian pitkiä. Perusopetuksessa- kin kunnat voivat tehdä yhteistyötä yli kuntarajojen. Tölli mukaan kunta voi olla erikokoista, mutta palveluiden järjestämispohja on laajennettava.

Tölli painottaa paikallista demokratiaa ja paikallisten päättäjien asemaa myös kuntaliitosasioissa.

–Juuret eivät ole tärkeitä, samoin identiteettiä säilyttämisen. Paikallisuus on voimavara, eikä se tarkoita nurkkakuntaisuutta.

Ei vastakkainasettelulle

Tölli tähdentää kodin ja koulun yhteistyötä. Molempien tahojen on tuettava toistaan

vastakkainasettelun sijaan. Puolin ja toisin on myös tiedettävä, missä mennään, koska lapsensa ja hänen kasvattamisessaan on kyse yhteisestä asiasta.

–On vanhempia, jotka sanovat, ettei opettaja saisi kommentaa heidän lastaan. Mutta lasten on opittava toimimaan myös ryhmässä, mikä tarkoittaa sitä, että jostakin on pystyttävä luopumaan.

Tölli on huolissaan siitä, että yhä enemmän on lapsia, jotka eivät ole tekemisissä vanhusten kanssa ja päivätoimintoihin. Hän toivoi koululta ja päiväkodilta aktiivisuutta.

–Perheissä ei enää juuri olla yhteiskoulu- vaisesti, vaikka muutoin monenlaista per-

heitä onkin. Vanhusten palveluolosuhteissa voitaisiin esimerkiksi järjestää yhteisprojekteja. Tämä olisi virkistävää ja elähdyttävää kaikille osapuolille.

Tölli ei halua talousvaikeuksissa olevissa kunnissa asetettavan esimerkiksi koulutoimintaa ja vanhuksesta huolehtimista vastakkain. Molempien on löydettävä resurssit ja molempien on hoidettava.

–Sektoreiden keskinäinen tappelu johtaa huonoon lopputulemaan. Revittin varjelussa häviävät molemmat.